

Lovforslaget sættes til Forhandling.

J. C. Christensen: Der er noget ganske ekstraordinært ved den Foranstaltning, som her foreslaas, forsaavidt som der her gives Tilladelse til, at de Kreditbeviser, som udstedes, kommer til at cirkulere som en Slags Penge og forøge Omsætningsmidlerne her i Landet. Dette er sikkert ret betænkeligt; jeg tror egentlig ikke, vi savner Omsætningsmidler. Vi har i de senere Aar faaet betydelige Mængder af Sedler udstedt, og naar man nu forøger Mængden med saa stort et Beløb — thi disse Kreditbeviser vil ikke alene overfor Kommunerne blive rede Penge, men vil i Virkeligheden ogsaa blive det Mand og Mand imellem —, kan det som sagt have sin Betænkelighed. Men jeg tror, at alle her i Tinget erkender, at Kommunerne, navnlig Købstadkommunerne, er saaledes stillede, at det er nødvendigt for dem at faa disse Laanemidler for at kunne gennemføre de Arbejder, de har paabegyndt. Af Hensyn dertil skal jeg anbefale, at man gaar ind paa de Begunstigelser, der her foreslaas. Landmandsbanken har for sin Hypotekafdeling, sin Laaneafdeling for faste Ejendomme, og-saa tidligere haft Ret til Stempelbegunstigelser, og det er paa en Maade en Fortsættelse af dette, der her foreslaas.

Renten er meget høj. Der staar ganske vist, at disse Kreditbeviser skal forrentes med 6 pCt. aarlig; men dertil kommer, at de skal tilbagebetales til Kurs 103. Den faktiske Rente bliver altsaa imellem 6 og 7 pCt., nærmere 7 end 6. Det er derfor i Virkeligheden meget dyre Penge, og det er vistnok det første Skridt paa Vejen til, at vore Kreditforeninger og navnlig Kommunekreditforeningerne ogsaa giver en forhøjet Rente, saaledes at man faar Serier med 6 pCt. og maaske højere Rente.

Det kan altsammen være meget betænkeligt; men Tiderne opfordrer jo dertil, og derfor skal jeg trods disse Betænkeligheder anbefale, at man tiltræder Lovforslaget og lader Statskassen yde den Begunstigelse, der her foreslaas. Den Begunstigelse, Staten yder, ligger jo i, at den ikke faar nogen Stempelindtægt af hele denne store Omsætning. Jeg skal altsaa efter Omstændighederne anbefale Lovforslaget til velvillig Modtagelse og hurtig Behandling.

H. P. Hansen (Sorø Amts 3die Valgkreds): Det er rigtigt, som den ærede Ordfører for Venstre (J. C. Christensen) udtalte, at det Laan, der her tilbydes Kommunerne, ikke kan siges at være noget billigt Laan; tværtimod, det er en meget

stor Rente, der her skal ydes. Men Laaneforholdene paa det hjemlige Pengemarked er af den Art, at det ikke har været muligt for Kommunerne at faa Laan paa billigere Vilkaar, og Købstædernes Stilling er vanskelig, fordi der i disse Aar har været paalagt Kommunerne meget store Byrder, og fordi der har været rettet meget kraftige Henstillinger ogsaa fra den høje Rigsdag til Kommunerne om at iværksætte Arbejder for at modvirke Arbejdsløsheden. Købstadkommunerne har derfor søgt at sætte Arbejder i Gang i den Forventning, at man vilde være i Stand til at skaffe de nødvendige Midler dertil. Da Pengeforholdene i den sidste Tid er blevet vanskeligere og vanskeligere, har det imidlertid vist sig umuligt for de enkelte Kommuner at optage de Laan, der skulde til for at afholde de med Arbejderne forbundne Udgifter. Købstadforeningens Bestyrelse har derfor i Forbindelse med Ministeriet forhandlet med Bankerne og er sluttelig naaet til det Resultat, der her foreligger, at man kan faa et Laan paa indtil 40 Mill. Kr. — da enkelte Kommuner har trukket sig tilbage, vil det Beløb, der bliver Tale om at laane, ikke blive over 30 Mill. Kr.

Det kan siges, som den ærede Ordfører for Venstre udtalte, at det kan være uheldigt med de kommunale Kreditbeviser, der her kommer i Cirkulation blandt Publikum. Men efter det Kendskab, jeg har til den Maade, hvorpaa Laanet skal udbydes, tror jeg ikke, det vil blive i særlig stor Udstrækning, at disse Kreditforeningsbeviser vil komme til at cirkulere. Da Laanet i Forvejen er ret dyrt, forekommer det mig ganske naturligt, at Rigsdagen bevilger denne Stempelfrihed, og jeg skal derfor paa mit Partis Vegne anbefale Forslaget til uforandret Vedtagelse.

Kristiansen: Som det er sagt af de to foregaaende Talere, er Købstadkommunerens Stilling saaledes, at det er uhyre vanskeligt for dem at faa Midler til Gennemførelse af de Foranstaltninger, som dels er paabegyndt, dels nødvendigvis maa sættes i Gang. Det er ikke blot saaledes, at Kommunerne kun kan faa dyre Penge, men det har endogsaa vist sig ligefrem umuligt for Købstæderne at komme i Besiddelse af de nødvendige Penge. Naar der nu er afsluttet en Overenskomst mellem Landmandsbanken og Købstæderne, men kun paa den Betingelse, at der fra Statens Side ydes de Begunstigelser, som Forslaget her gaar ud paa, saa mener ogsaa jeg, at Rigsdagen bør imødekomme det Ønske, som er fremsat